

Nieuw Stadion Den Haag

**Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
en de aanvulling daarop**

12 april 2005 / rapportnummer 1440-122

commissie voor de milieueffectrapportage

Aan het College van
Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Den Haag
Postbus 12 651
2500 DP Den Haag

uw kenmerk
SB/2005-2738

uw brief
3 februari 2005

ons kenmerk
1440-123/Mf/wt

onderwerp
Toetsingsadvies over het MER Nieuw
Stadion Den Haag en de aanvulling
daarop

doorkiesnummer
(030) 234 76 22

Utrecht,
12 april 2005

Geacht College,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage in de gelegenheid een toetsingsadvies uit te brengen over het milieueffectrapport ten behoeve van de besluitvorming over het nieuwe stadion in Den Haag.

Overeenkomstig artikel 7.26 van de Wet milieubeheer bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de besluitvorming. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag het (ontwerp)besluit en de evaluatiedocumenten krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,

drs. H.G. Ouwerkerk

Voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Nieuw Stadion Den Haag

Postadres Postbus 2345
3500 GH UTRECHT
Bezoekadres Arthur van Schendelstraat 800
Utrecht

telefoon (030) 234 76 66
telefax (030) 233 12 95
e-mail mer@eia.nl
website www.commissiemer.nl

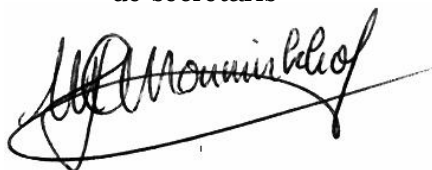
Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Nieuw Stadion Den Haag en de aanvulling daarop

Advies op grond van artikel 7.26 van de Wet milieubeheer voor het milieu-effectrapport over Nieuw Stadion Den Haag en de aanvulling daarop,

uitgebracht aan het College van Burgemeester en Wethouders van Den Haag door de Commissie voor de milieu-effectrapportage; namens deze

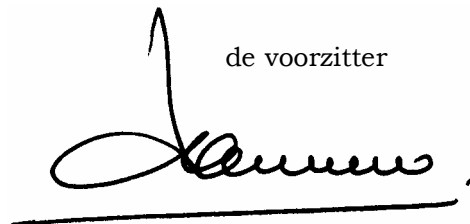
de werkgroep m.e.r.
Nieuw Stadion Den Haag,

de secretaris

mr. M.J. Monninkhof

de voorzitter

drs. H.G. Ouwerkerk

Utrecht, 12 april 2005

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	1
2. OORDEEL OVER HET MER INCLUSIEF DE AANVULLING.....	3
2.1 Algemeen	3
2.2 Toelichting op het oordeel.....	3
2.2.1 Onderbouwing locatiekeuze.....	3
2.2.2 Geluid.....	4
2.2.3 Lucht.....	5
2.2.4 Externe veiligheid, gastransportleidingen.....	6
2.2.5 Bezoekersramingen, verkeersberekeningen, parkeren, sociale veiligheid.....	7
2.3 Overige milieuaspecten.....	8

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 3 februari 2005 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in de Haagsche Courant d.d. 2 februari 2005
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. INLEIDING

De gemeente Den Haag wil een nieuw voetbalstadion voor ADO realiseren op het bedrijventerrein Forepark bij het Prins Clausplein, vlakbij de autosnelwegen A12 en A4. Ook moet er ruimte komen voor commerciële activiteiten. Voor dit stadioncomplex is milieueffectrapportage (m.e.r.) uitgevoerd ten behoeve van een besluit op grond van artikel 19 WRO.

Het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Den Haag is het bevoegd gezag in deze m.e.r.-procedure. De Stichting Stadionontwikkeling (SSO) en Ballast Nedam Ontwikkelingsmaatschappij B.V. (BNO) zijn de initiatiefnemers.

Bij brief van 3 februari 2005¹ heeft de gemeente Den Haag de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over het opgestelde milieueffectrapport (MER). Op 2 februari 2005 is een bekendmaking verschenen in de Posthoorn en in de Haagsche Courant. Het MER is vanaf 3 februari tot en met 2 maart 2005 ter inzage gelegd².

Het advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.³ De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd.

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen⁴, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. In dit advies verwijst de Commissie naar een reactie wanneer deze naar haar oordeel:

- informatie bevat over een essentiële tekortkoming in het MER;
- informatie bevat over de inhoud van het MER die van belang is voor de besluitvorming en waarover zij een aanbeveling doet in het advies.

Op grond van artikel 7.26, lid 1 van de Wet milieubeheer toetst de Commissie:

- aan de richtlijnen van het MER⁵, zoals vastgesteld op 7 september 2004;
- op eventuele onjuistheden⁶;
- aan de wettelijke regels voor de inhoud van een MER⁷.

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de wettelijke vereisten en de richtlijnen en gaat zij na welke onderdelen van het MER in aanmerking komen voor een positieve vermelding. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een volwaardige plaats te geven bij het besluit over het realiseren van een nieuw voetbalstadion samen met commerciële activiteiten via een artikel 19-procedure WRO.

¹ Zie bijlage 1.

² Zie bijlage 2.

³ Zie bijlage 3 voor de samenstelling van de werkgroep en andere projectgegevens.

⁴ Zie bijlage 4 voor een lijst hiervan.

⁵ Wm, artikel 7.23, lid 2.

⁶ Wm, artikel 7.23, lid 2.

⁷ Wm, artikel 7.10.

Is dat naar haar mening niet het geval dan betreft het een *essentiële tekortkoming*. De Commissie zal dan adviseren tot een aanvulling. Overige tekortkomingen worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Tijdens de toetsing heeft de Commissie een aantal essentiële tekortkomingen in het MER geconstateerd die zij heeft samengevat in een gespreksnotitie⁸. Hierover heeft op 17 maart 2005 een overleg plaatsgevonden tussen het bevoegd gezag en de Commissie. Tijdens dit overleg heeft de Commissie haar vragen bij het MER toegelicht. Het betrof de onderdelen:

- Onderbouwing locatiekeuze
- Geluid
- Lucht
- Gastransportleidingen

Voor het MER is vervolgens door de gemeente Den Haag aanvullende informatie gepresenteerd. Deze Aanvulling op het MER is ontvangen in de vorm van een MER-oplegbrief met bijlagen⁹. Dit toetsingsadvies bevat het oordeel van de Commissie over het MER inclusief de Aanvulling hierop.

- De Commissie adviseert deze Aanvulling op het MER alsnog bij het ontwerpbesluit ter inzage te leggen.

⁸ Gespreksnotitie 10 maart 2005, nummer 1440-97.

⁹ Oplegbrief MER nieuw stadion Den Haag, 24 maart 2005, kenmerk SB/2005-2738.

2. OORDEEL OVER HET MER INCLUSIEF DE AANVULLING

2.1 Algemeen

De Commissie is van mening dat **het MER inclusief de Aanvulling hierop de essentiële informatie** bevat om het milieubelang een volwaardige plaats in de besluitvorming te kunnen geven. Wel merkt de Commissie bij het onderdeel geluid op dat tijdens voetbalwedstrijden hogere geluidsniveaus in de omgeving kunnen optreden dan in de Aanvulling op het MER zijn berekend.

Het MER inclusief de Aanvulling is vlot leesbaar en geeft een goede beschrijving van de voorgenomen activiteit, van de alternatieven en van de effecten daarvan op het milieu. Er is daardoor goede en bruikbare informatie beschikbaar gekomen om het milieubelang een volwaardige plaats in de besluitvorming te kunnen geven.

In de volgende paragrafen gaat de Commissie inhoudelijk in op haar oordeel. Waar dat zinvol kan zijn geeft de Commissie aanbevelingen voor de verdere besluitvorming. De Commissie verwijst daarbij -voorzover relevant- naar inspraakreacties, die zij van de gemeente Den Haag heeft ontvangen.

2.2 Toelichting op het oordeel

2.2.1 Onderbouwing locatiekeuze

MER

Een hoofdpunt in de MER-richtlijnen is de onderbouwing van de keuze voor de locatie Forepark. De richtlijnen¹⁰ vragen om een onderbouwing van deze locatiekeuze met duidelijke criteria voor de locaties binnen de gemeente Den Haag die voor vestiging van het stadion in aanmerking kunnen komen. Deze locaties moeten onderling worden afgewogen waarbij milieucriteria een herkenbare rol krijgen. De keuze voor het Forepark moet worden onderbouwd¹¹.

In het MER zijn bij de afweging van vier locaties rondom het Prins Clausplein de milieuaspecten in de motivering meegenomen. De vier locaties zijn Gavi-kavel, Station Reef, Forepark en Vlietrand. De afweging is gedaan aan de hand van locatietabellen met milieuaspecten.

Echter, dit is alleen gebeurd voor deze vier locaties en niet voor de zeven alternatieve locaties die insprekers naar voren hebben gebracht. In de richtlijnen is gevraagd dat wel te doen. De Commissie heeft om deze reden tussentijds geadviseerd het MER op dit punt aan te vullen.

¹⁰ Zie Richtlijnen voor het MER (Besluit van College van B&W gemeente Den Haag, 7 september 2004), par. 3.2.

¹¹ Zie ook bijlage 4, reactie nummer 2 waarin inspreker vraagt om motivering van de locatiekeuze.

Aanvulling

In de Aanvulling zijn de zeven locaties in de wijdere omgeving¹² beoordeeld op dezelfde (milieu)aspecten als de vier locaties rondom het Prins Clausplein. Bij de afweging van deze locaties zijn locatietabellen met milieuaspecten opgesteld.

- De Commissie is van mening dat het MER inclusief de Aanvulling nu voldoet aan de vastgestelde richtlijnen voor de locatiekeuze. De keuze voor de locatie Forepark als vestigingsplaats voor het stadioncomplex is hiermee inzichtelijk gemaakt en onderbouwd.

2.2.2

Geluid

MER

In het MER is het onderdeel geluid uitgewerkt¹³. In het MER wordt, voor de toelaatbaarheid van de geluidbelasting tijdens voetbalwedstrijden, verwezen naar het afwegingsproces van de gemeente dat tot het verlenen van de milieuvergunning voor het stadion heeft geleid in december 2003.

Voetbalwedstrijden zijn door de gemeente in de milieuvergunning als een niet-representatieve bedrijfssituatie beschouwd. Op 26 januari 2005 heeft de Raad van State de vergunning voor het nieuwe ADO-stadion echter vernietigd¹⁴. De Afdeling was van oordeel dat dit afwegingsproces in relatie tot de richtwaarden van de Handreiking industrielawaai en vergunningverlening geen stand kon houden.

De Commissie constateert dat het MER voor het stadiongeluid geen nieuwe elementen op de onderdelen effecten en beoordeling bevat sinds vergunningverlening. De Commissie is van mening dat het MER informatie had moeten bevatten over effecten en beoordeling van geluid, waartoe verschillende mogelijkheden zijn:

- Maatregelen voor reduceren van geluid bij de bron;
- het projecteren van aanvullende akoestische voorzieningen in het ontwerp van het stadion;
- het, gezien de uitspraak, anders motiveren van de toelaatbaarheid van overschrijding van de richtwaarden van de Handreiking.

De Commissie heeft daarom tussentijds geadviseerd het MER aan te vullen.

Aanvulling

In de Aanvulling op het MER is het nieuwe geluidsrapport¹⁵ opgenomen en de Commissie heeft dit rapport betrokken bij de toetsing. Dit rapport wijst op een herziening ten opzichte van de eerdere geluidsrapportages.

De Commissie constateert bij dit rapport dat sinds de Raad van State-uitspraak een nieuw uitgangspunt wordt gehanteerd inzake het geluid van

¹² Het betreft de locaties Zuiderpark, Carrefour, Binckhorst, Wateringen, Sion-'t Haantje, Harnaschpolder en Westlandse Zoom.

¹³ Door insprekers wordt gevraagd om aandacht voor geluidsoverlast vanwege het stadion (bijlage 4, reactie nummer 5 en 8).

¹⁴ Uitspraak Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State, 26 januari 2005, zaaknr. 20400465/1.

¹⁵ Stadion Den Haag: Akoestisch onderzoek naar de directe en indirecte hinder, DGMR, rapportnr. I.2004.1419.01.001, 1 april 2005.

het stadion. Belangrijk is thans dat wordt aangesloten bij de grenswaarden die zijn opgenomen in de Handreiking industrielawaai en vergunningverlening. Het nieuwe geluidsrapport omvat de resultaten van dit onderzoek. In het rapport worden de maatregelen aangegeven die noodzakelijk zijn om in de praktijk aan deze grenswaarden te voldoen.

De opmerkingen van de Commissie hebben met name betrekking op het stadiongeluid ten tijde van de bepalende (voetbal)avondperioden. De Commissie meent dat de gehanteerde modelvorming tot onderschatting van de geluidbelasting kan leiden en betwijfelt of met de gekozen maatregelen uit het geluidsrapport de normstelling gehaald kan worden. Belangrijk daarbij is dat tijdens voetbalwedstrijden in de praktijk hogere geluidniveaus blijken op te treden dan de berekende waarden die in het rapport zijn aangegeven.

■ De Commissie adviseert voorafgaande aan besluitvorming een validerende toets inzake de aannames in de modelvorming. Deze zou toegespitst moeten worden op het geluid in het dakvlak ten tijde van wedstrijden. Aangetoond zal moeten worden, op basis van praktijkmetingen elders, dat in het dakvlak tijdens wedstrijden een gemiddeld geluidniveau optreedt dat een immisierelevant bronvermogen verdedigbaar maakt van 110 dB(A). Dit resulteert grosso modo in de thans berekende omgevingsgeluidniveaus van 45 dB(A). Op basis van de Commissie ter beschikking staande gegevens moet worden verwacht dat een hogere waarde realistischer zal blijken.

2.2.3 Lucht

MER

Een hoofdpunt in het MER is het aspect luchtkwaliteit¹⁶. In het MER had meer aandacht gegeven moeten worden aan het feit dat het plan bijdraagt aan de overschrijding van de grenswaarde voor de 24 uurgemiddelde grenswaarde voor PM₁₀. Meer benadrukt dient te worden dat de overschrijding niet beperkt blijft tot de rijbaan van lokale wegen. Het MER had dit explicieter kunnen aangeven.

Voor “hoe om te gaan” met deze overschrijding wordt in het MER op bladzijde 86 verwezen naar de RO-procedure (bestemmingsplan). Gezien de uitspraak van de Raad van State¹⁷ in dit specifieke geval en recente jurisprudentie over Wm-besluitvorming in meer algemene zin in gebieden waar de grenswaarde voor PM₁₀ wordt overschreden, is dit te summier.

Voor het aanvaardbaar achten van deze vorm van milieubelasting in de omgeving van het initiatief is het van belang de lokale PM₁₀ situatie in perspectief te plaatsen. De vraag speelt of mitigatie binnen het initiatief mogelijk is en op een effectieve wijze aansluit bij de plaatselijke effecten van een regionaal, provinciaal of landelijk Plan van Aanpak.

De kaarten bij het onderdeel lucht zijn niet scherp waardoor de lokale situatie niet goed is af te lezen. Omdat de bijdrage aan de overschrijding beperkt is tot de rijbanen van lokale wegen, is sprake van contouren van enkele meters. Het

¹⁶ Insprekers geven aan (reacties in bijlage 4, nummer 1, 2, 3, 4, 8) maatregelen te verwachten die bijdragen aan mogelijke verbetering van de luchtkwaliteit.

¹⁷ Zie voor de gegevens over de uitspraak voetnoot 14.

is daarom verstandig dit met een kaart op de juiste schaal te verduidelijken. Op die kaart hoeft niet het gehele plangebied afgebeeld te worden, maar kan worden ingezoomd op de lokale wegen en de omgeving met daarin de ligging van de woningen.

De Commissie heeft tussentijds geadviseerd het MER hierop aan te vullen.

In het MER is een evaluatieprogramma opgenomen. Hierin staat dat het bevoegd gezag (gemeentebestuur Den Haag) onderzoek zal verrichten naar de voorspelde milieueffecten onder meer inzake lucht. Als milieueffecten anders blijken te zijn dan voorspeld, dan moet het bevoegd gezag maatregelen nemen. Voor het aspect luchtkwaliteit is onder meer aangegeven dat de monitoring zal plaatsvinden door de 3-jaarlijkse inventarisatie van de luchtkwaliteit.

Aanvulling

In de Aanvulling wordt ingegaan op de overschrijding van de grenswaarde voor de uurgemiddelde concentratie voor fijn stof (PM₁₀) in samenhang met de regelgeving conform het Besluit luchtkwaliteit. Er wordt tekstueel een aanvullend beeld gegeven op het MER over hoe de overschrijding beschouwd en aangepakt moet worden op basis van een Plan van Aanpak¹⁸.

Het kaartmateriaal van de Aanvulling zoomt in op het gebied op en nabij de Donau waar de toename van het aantal overschrijdingen van de grenswaarde voor de 24 uursgemiddelde concentratie van fijn stof op jaarbasis plaatsvindt. De Donau is de weg die het plangebied ontsluit en vormt de hoofdroute door het Forepark en daarmee naar het stadionterrein.

Overigens merkt de Commissie op dat met de kleurstelling van het kaartmateriaal een verkeerd beeld kan ontstaan. Door de Donau en directe omgeving op de kaarten rood te kleuren en woningen (in Leidschenveen) daarbuiten groen, kan de indruk verkregen worden dat de woningen buiten de invloedssfeer van fijn stof, veroorzaakt door het initiatief (extra wegverkeer op de Donau) liggen. Dat is niet het geval.

■ De Commissie is van mening dat over het aspect lucht nu voldoende informatie is gegeven voor besluitvorming.

2.2.4 Externe veiligheid, gastransportleidingen

De berekeningen voor de externe veiligheid rond wegtransport in het MER zijn duidelijk. De gehanteerde uitgangspunten en de gevolgde berekeningsmethode (zie ook bijlage 8 van het MER) geven een duidelijk inzicht in het risico als gevolg van het wegtransport. Daarbij is zowel gekeken naar de situatie met een volledig bezet stadion als naar de meer voorkomende situatie van het bezoek aan de commerciële activiteiten.

MER

Het MER bevatte een summiere beschrijving van de veiligheidssituatie rond beide aardgastransportleidingen. Voor het externe veiligheidsrisico van de aardgastransportleidingen is gebruik gemaakt van de circulaire Zonering

¹⁸ Dit is een Plan van Aanpak zoals het Besluit luchtkwaliteit dat bedoelt.

langs hogedruk aardgastransportleidingen uit 1984. Deze wordt op dit moment herzien. De Commissie was van mening dat, naast het raadplegen van de tabelafstanden, ook de recente risico-analyse van het RIVM gebruikt kan worden bij de afweging van de bebouwingsafstanden.

Aanvulling

In de Aanvulling is de (veiligheids)situatie rond de gastransportleidingen nader toegelicht. Hiermee is de bebouwingsafstand tot de gastransportleidingen voldoende inzichtelijk gemaakt. Ook in de Aanvulling is nog geen gebruik gemaakt van de recente risico-analyse van het RIVM, om de keuze van respectievelijk 30 meter en 4 meter bebouwingsafstand¹⁹ tot de leidingen te onderbouwen. Mondeling heeft de gemeente echter aangegeven dat zij dit alsnog zal gaan doen bij de bestuurlijke afweging.

- Ervan uitgaande dat bij het besluit de risico-analyse van het RIVM alsnog wordt uitgevoerd, acht de Commissie dit aspect daarmee voldoende behandeld.

2.2.5 Bezoekersramingen, verkeersberekeningen, parkeren, sociale veiligheid

De Commissie constateert dat de berekeningen van de bezoekersaantallen en de verkeersintensiteiten ten gevolge van de verschillende activiteiten in het MER duidelijk zijn.

In het MER wordt geconstateerd dat de piekdruk door de topwedstrijden forse effecten zal hebben op de modal split. Het openbaar vervoer is met de in het MER genoemde maatregelen berekend op die toename, maar dit vergt wel overleg met de vervoerders om de noodzakelijke inzet te realiseren.

De kwantitatieve analyse van de verkeersintensiteiten is beperkt tot de directe omgeving van het plangebied en de Donau. Wel worden maatregelen voorgesteld om stagnatie op de toegangswegen tot de Donau te voorkomen, maar niet kwantitatief uitgewerkt²⁰. Hiermee wordt niet voldaan aan de behoefte van de wegbeheerder Rijkswaterstaat.

Het MER constateert terecht dat er ruimte is voor de voorgestelde mix aan activiteiten. Als er verschuiving optreedt naar activiteiten die een grote verkeersaanlokkende werking hebben of als in de omgeving extra verkeersaanlokkende activiteiten gaan plaatsvinden, dan zal mogelijk vaker dan in het MER voorzien het verkeer een knelpunt worden.

- De Commissie beveelt aan om bij latere plannen voor activiteiten met een grote verkeersaanlokkende werking in het gebied, een actualisatie van de verkeersstudie uit te voeren.

De Commissie merkt op dat op de meeste momenten de aangeboden capaciteit van de parkeervoorziening (net) in balans is met de voorziene behoefte. Parkeren in de directe nabijheid van het stadionterrein is beperkt tot 1200 plaatsen. Dit blijft zo tot het beschikbaar komen in (naar verwachting) 2009

¹⁹ (Kantoor)bebouwing, met restrictie van maximaal 50 werkzame personen per hectare.

²⁰ De Commissie merkt op dat in het MER slechts kwalitatief op de door RWS gemaakte opmerkingen is ingegaan. (zie bijlage 4, reactie 10).

van het Zegwaardterrein waar 2300 plaatsen gerealiseerd worden²¹. Op de zaterdagavond en op zaterdag of zondag bij maatschappelijke activiteiten²² zijn de 1200 parkeerplaatsen niet toereikend. Uit het MER blijkt dat op deze momenten regulier pendelvervoer niet beschikbaar zal zijn. Dit kan mogelijk leiden tot extra parkeerdruk in de omliggende woonwijken terwijl geen maatregelen voorzien zijn in het MER of veiligheidsplan.

■ De Commissie beveelt aan om bij het besluit in te gaan op te nemen beheersmaatregelen om het tijdelijk tekort aan parkeerplaatsen op te kunnen vangen of om mogelijke hinder te verminderen.

De beschrijving van het aspect sociale veiligheid²³ in het MER en het onderliggende veiligheidsplan is duidelijk. De Commissie meent dat dit aspect voor MER-niveau voldoende is uitgewerkt. De Commissie merkt op dat het aspect sociale veiligheid uitsluitend is bekeken in relatie tot voetbalwedstrijden.

2.3 Overige milieuaspecten

De Commissie constateert dat in het MER de overige milieuaspecten bodem en water alsmede ecologie, landschap, cultuurhistorie en archeologie goed zijn beschreven.

Het stadioncomplex is gesitueerd in een reeds bestaand sterk verstedelijkt gebied. Het MER geeft een goede beschrijving van de wijze waarop het stadioncomplex in de stedelijke omgeving wordt ingepast.

Het MER geeft aan dat op enkele plaatsen de natuurwaarde zal toenemen, bijvoorbeeld door aanleg van natuurvriendelijke oevers. Het MER geeft aan dat het enige wat achteruit zal gaan de ruigte- en pioniersvegetaties betreft en daaraan verbonden dierleven.

Het MER geeft aan dat voor de voorgenomen activiteit een watertoets is uitgevoerd en dat de uitgangspunten van het waterbeheer van de gemeente Den Haag en het waterschap zijn overgenomen. Het MER beschrijft hoe zorg wordt gedragen voor voldoende waterberging en ecologisch gezond water. In het MER is aannemelijk gemaakt dat er geen negatieve effecten van betekenis voor flora en fauna (broedvogels, zoogdieren en amfibieën) zijn. Dit geldt ook voor de landschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden.

²¹ Gevraagd wordt de beperkte parkeercapaciteit op te lossen bij onder meer het samenvallen van voetbalwedstrijd en commerciële activiteiten (bijlage 4, reactie nummer 3, 5, 9).

²² Een maatschappelijke activiteit omvat volgens een toelichting van de gemeente (hoorzitting 17 februari 2005) bijv: een bijeenkomst van een maatschappelijke organisatie die, voorafgaand aan een protestbijeenkomst op het Malieveld, het stadion als startpunt gebruikt. Of de presentatie van een nieuw model auto van een autodealer.

²³ Insprekers (reacties bijlage 4, nummer 3, 4, 5, 6, 9) geven samengevat aan dat ze uitvoerbare maatregelen verwachten om de sociale veiligheid in relatie tot voetbalwedstrijden te waarborgen.

BIJLAGEN

bij het toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Nieuw Stadion Den Haag en de aanvulling daarop

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 3 februari 2005 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

	Commissie voor de milieu-effectrapportage		Gemeente Den Haag Dienst Stadsbeheer	1490-74
ingekomen :	8 FEB. 2005			
nummer				
dossier	1490 - 74	wt		
kopie naar :	Retouradres: Postbus 12 651, 2500 DP Den Haag			

Milieu en Vergunningen

Uw brief van

Uw kenmerk

Ons kenmerk
SB/2005-2738

Aantal bijlagen
23

Datum
3 februari 2005

Commissie voor de m.e.r.
T.a.v. mw. W.N. The
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

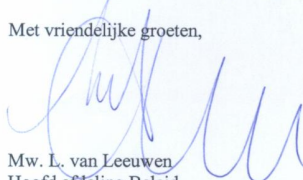
Onderwerp
Toezending MER nieuw stadion Den Haag

Geachte mevrouw The,

Op 21 januari 2005 heb ik het milieu-effectrapport nieuw stadion Den Haag ontvangen. Dit MER is op 25 januari 2005 door het college van B&W aanvaard en op 2 februari 2005 is een bekendmaking verschenen in de Posthoorn en in de Haagsche Courant. Het MER ligt vanaf 3 februari 2005 ter inzage en van 3 februari tot en met 2 maart 2005 kan een ieder schriftelijk reageren op het MER. Op 17 februari 2005 wordt een openbare zitting gehouden in Partyboerderij Hijdra, Broekweg 125 te Den Haag, aanvang 19:30 uur.

Hierbij wil ik u verzoeken om advies uit te brengen over het MER nieuw stadion Den Haag. Dit MER treft u hierbij in zevenvoud aan, met een tweetal achterliggende rapporten. Tevens treft u afdrucken aan van de kennisgevingen.

Met vriendelijke groeten,

Mw. L. van Leeuwen
Hoofd afdeling Beleid

Inlichtingen bij
Adrienne Kuijer
Afdeling
Milieu en Vergunningen / Beleid
Bezoekadres
Paviljoensgracht 1

Doorkiesnr
070 - 353 6355
Fax
070 - 353 6490

INVESTOR IN PEOPLE

BIJLAGE 2

Kennisgeving van het milieueffectrapport in de Haagsche Courant d.d. 2 februari 2005

 Gemeente Den Haag

Milieueffectrapport Nieuw Stadion Den Haag

Het college van burgemeester en wethouders, maakt bekend dat het op 25 januari 2005 heeft besloten het Milieueffectrapport Nieuw Stadion Den Haag (d.d. 18 januari 2005, kenmerk R002-4333267RIP-nva-V01-NL) aanvaardbaar te achten. Om te voldoen aan de bepalingen van de Wet milieubeheer en het Besluit milieueffectrapportage is een milieu effectrapport opgesteld voor het op het Forepark op te richten voetbalstadion en commerciële activiteiten. De procedure in het kader van de milieueffectrapportage is gekoppeld aan het bouwplan en het Voorontwerp-bestemmingsplan Nieuw Stadion Den Haag. In het milieu-effectrapport worden de te verwachten milieugevolgen van de voorgenomen activiteit en van de alternatieven daarvoor beschreven en met elkaar vergeleken.

Het Milieueffectrapport Nieuw Stadion Den Haag ligt met ingang van 3 februari t/m 2 maart 2005 voor een ieder kosteloos bij het Gemeentelijk ContactCentrum, Spui 70 (ma. t/m wo. en vr. van 09.00 tot 16.00 uur en do. van 09.00 tot 20.00 uur) en stadsdeelkantoor Leidschenveen-Ypenburg, Frits Diepenlaan 57 (elke werkdag van 08.30 tot 16.00 uur) ter inzage.

Tot en met 2 maart 2005 kan men schriftelijk reageren op de kwaliteit van het Milieueffectrapport Nieuw Stadion Den Haag bij het college van burgemeester en wethouders, Postbus 12 600, 2500 DJ Den Haag (men kan hierbij verzoeken om de persoonlijke gegevens niet bekend te maken). Tegen betaling van kosten zijn de stukken verkrijgbaar.

Hoorzitting

Op donderdag 17 februari 2005 zal een hoorzitting worden gehouden op de locatie: Partyboerderij Hidra, Broekweg 125 te Den Haag. Aanvang: 19.30 uur, zaal open: 19.00 uur. Tijdens deze openbare zitting kan een ieder opmerkingen over het milieu-effectrapport mondeling inbrengen.

Bestemmingsplan

Inspraak

Bij het Gemeentelijk ContactCentrum, Spui 70 (ma. t/m wo. en vr. van 09.00 tot 16.00 uur en do. van 09.00 tot 20.00 uur) en stadsdeelkantoor Leidschenveen-Ypenburg, Frits Diepenlaan 57 (elke werkdag van 08.30 tot 16.00 uur) ligt van 3 februari t/m 2 maart 2005 ter inzage het Voorontwerp-bestemmingsplan Nieuw Stadion Den Haag.

Het bestemmingsplan voorziet in het realiseren van een nieuw stadion, commerciële en/of culturele en/of maatschappelijke doeleinden, kantoren, recreatie-inrichtingen en tentoonstellingsruimtes/showrooms, alsmede parkeerruimte.

De locatie ligt in de oksel van het Prins Clausplein aan de A12/A4.

In het kader van de beroepsprocedure tegen de verleende vrijstelling en bouwvergunning heeft de sector Bestuursrecht van de Rechtbank 's-Gravenhage bij uitspraak d.d. 10 februari 2004 een voorlopige voorziening getroffen en de bouwvergunning geschorst op grond van de overweging, dat het niet aannemelijk is dat het redelijkerwijs te verwachten aantal bezoekers van de activiteiten die het bestemmingsplan mogelijk maakt niet meer dan 500.000 op jaarbasis zal bedragen. Ingevolge deze uitspraak zal op basis van een Milieueffectrapport (MER) een nieuw bestemmingsplan in procedure dienen te worden gebracht.

U kunt gedurende de inzagetermijn schriftelijke opmerkingen indienen bij Burgemeester en wethouders van Den Haag, p.a. Postbus 12655, 2500 DP Den Haag, o.v.v. "Voorontwerp-bestemmingsplan Nieuw Stadion Den Haag".

Informatie-/inspraakavond

Op donderdag 17 februari 2005 (aanvang 19.30 uur; zaal open 19.00 uur) wordt in Partyboerderij Hidra, Broekweg 125 te Den Haag, een informatie-/inspraakavond gehouden.

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: De Stichting Stadionontwikkeling Den Haag en Ballast Nedam Ontwikkeling BV

Bevoegd gezag: College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Den Haag

Besluit: Besluit artikel 19 WRO

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C10.1

Activiteit: Het realiseren van het ADO-voetbalstadion, commerciële activiteiten en parkeervoorzieningen.

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 9 juni 2004

richtlijnenadvies uitgebracht: 11 augustus 2004

richtlijnen vastgesteld: 7 september 2004

kennisgeving MER: 2 februari 2005

toetsingsadvies uitgebracht: 12 april 2005

Bijzonderheden: De gemeente Den Haag wil een nieuw voetbalstadion realiseren op het bedrijventerrein Forepark bij het Prins Clausplein, vlakbij de autosnelwegen A12 en A4. Samen met het stadion worden ook commerciële activiteiten en parkeergelegenheid gerealiseerd. Hiervoor is een MER opgesteld. De Commissie heeft tussentijds geadviseerd het MER aan te vullen op de onderdelen onderbouwingslocatiekeuze, geluid, lucht en gastransportleidingen. Het toetsingsadvies geeft een positief oordeel over de inhoud van het MER inclusief de Aanvulling. Wel merkt de Commissie bij het onderdeel geluid op dat tijdens voetbalwedstrijden hogere geluidsniveaus in de omgeving kunnen optreden dan in de Aanvulling op het MER zijn berekend. De Commissie adviseert voorafgaande aan besluitvorming een validerende toets uit te voeren inzake de aannames in de modelvorming.

Samenstelling van de werkgroep:

drs. F.A.M. Claessen

ing. R.P.M. Jansen

drs. H.H. Snel

drs. H.G. Ouwerkerk (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep:

drs. M. van Eck (richtlijnen)

mr. M.J. Monninkhof (toetsing)

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	20050209 20050225 20050227	Stichting Stedebouw en Stadsherstel	's-Gravenhage	20050217 20050310 20050310
2.	20050217	Anoniem	Voorburg	20050224
3.	20050301	Vereniging Houdt Vlietrand Groen	Voorburg	20050310
4.	20050302	Haags Milieucentrum voor een vitaal Haags milieu	Den Haag	20050310
5.	20050301	Kopersvereniging Acacia	Den Haag	20050310
6.	20050228	Oud Voorburg	Voorburg	20050310
7.	20050228	Fietsersbond	Den Haag	20050310
8.	20050302	Burgemeester en Wethouders van Leidschendam-Voorburg	Voorburg	20050310
9.	20050302	Mooi Voorburg	Voorburg	20050310
10.	20050225	Ministerie van Verkeer en Waterstaat, directie Zuid-Holland	Rotterdam	20050310

**Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Nieuw Stadion Den Haag en de aanvulling daarop**

De gemeente Den Haag wil een nieuw voetbalstadion realiseren op het bedrijventerrein Forepark bij het Prins Clausplein, vlakbij de autosnelwegen A12 en A4. Ook moet er ruimte komen voor commerciële activiteiten. De aspecten geluid, lucht en parkeren zijn belangrijke onderwerpen in deze milieueffectrapportage.

ISBN 90-421-1521-1